

[Aage Fogh.]

kale venstres side tillægger det ganske overordentlig stor betydning, at så stort et antal af de indeklemte husmandsbrug som muligt får den tillægsjord, de trænger til, og i hvert tilfælde, at det antal husmænd, der inden oktober 1953 har givet udtryk for, at de ønsker det, i størst mulig grad skal have deres ønsker opfyldt. Skulle det vise sig, at jordloven af 1948 ikke opfylder de betingelser, er jeg villig til at forhandle om andre metoder til at løse det problem, der her har meldt sig; men jeg tror, det ville være uklogt og urigtigt på nuværende tidspunkt at gå til gennemførelse af en ekspropriationsparagraf, der alligevel ikke løser så forfærdelig stort et spørgsmål. Vi må først se, hvad jordloven af 1948 kan bringe, inden vi kan tage det næste skridt, og jeg skal være villig til at se på disse problemer i et udvalg. De to forslag, der her er tale om, kan måske gå i samme udvalg, det skal jeg ikke afgøre nu, men det kunne jeg tænke mig.

Jeg vil gerne nævne endnu en ting, som ikke vedrører forslaget, men som vi også kunne se på i udvalget. Det er den såkaldte frie jord, der findes navnlig i Sønderjylland, men også visse andre steder, den jord, som der ikke er landbrugsforpligtelser på, men som ligger som en gene for, at man kan fremme en rationel udstykning og arrondering mange, mange steder. Jeg har nævnt det problem tidligere, jeg har nævnt det overfor daværende landbrugsminister Hauch. Der blev nedsat en kommission om fideikommissionerne, dér fik vi det afvist, fordi den daværende landbrugsminister påstod, at det var et overmåde vanskeligt spørgsmål at røre ved. Det er muligt; men det er også et overmåde vigtigt spørgsmål, fordi man netop i Sønderjylland og andre steder, hvor man har den frie jord, i høj grad trænger til arrondering og omlægning, og fordi den frie jord dér ligger som en hindring. Jeg henstiller, at man i det kommende udvalg også rører ved det problem.

Hans Conrad Koefoed: Hvad angår venstres stilling til begge de foreliggende lovforslag, kan jeg nøjes med at henvise til den udførlige og gode redegørelse, som den højtærede landbrugsminister nylig har givet. Landbrugsministerens bemærkninger dækker ganske partiets stilling.

Fibiger: Jeg vil gerne udtrykke min store forbavsel over, at man fra socialdemokratiets side fremsætter et sådant forslag om ekspropriation og alt, hvad dermed følger. Jeg husker, at alle partier i 1948 blev enige om en jordlov, og mit parti strakte sig uhyre vidt, for at vi kunne nå til en ordning, hvortil man fra alle sider her i rigsdagen havde givet tilslutning, for dermed at bringe sagen i et roligt leje. Jeg havde ikke tænkt mig, at socialdemokratiet allerede så få år efter ville, om jeg så må sige, løbe fra det, vi blev enige om dengang. For de love, som vi vedtog dengang, er jo slet ikke kommet til udførelse; navnlig det, vi kaldte de små jordlove, har jo overhovedet ikke virket eller kun virket i ganske ringe udstrækning. Først når perioden udløber i 1954, kan man vide, hvordan overhovedet hele denne frivillige ordning — hvis man kan kalde den således — er kommet til at virke.

Efter at jeg har udtrykt min forbavsel, kan jeg straks sige, at vi i hvert tilfælde ikke vil være med til en udvidelse, der ville medføre en krænkelse af ejendomsretten. Vi har lige diskuteret grundloven i lange møder, først i forfatningskommissionen, dernæst i udvalget og her i salen, for tiden diskuteres den ovre i det andet høje ting, og i denne diskussion har det netop været meget stærkt fremhævet, at man ikke vil gå videre med hensyn til de erstatningsfrie reguleringer. Jeg ved ikke, hvad man kalder dette her; det forekommer mig, at det netop er en betydelig videreførelse af sådanne reguleringer. Jeg synes, at det ærede medlem hr. Carl Petersen skulle have ladet være med — i hvert fald på det nuværende tidspunkt — at fremsætte dette lovforslag; det kan på baggrund af de stedfundne drøftelser umuligt fremme den vedtagelse af grundlovsforslaget, som det ærede medlem ønsker. Af mit parti har det været draget meget stærkt frem, at man ikke ville være med til at udvide de erstatningsfrie reguleringer. Det ærede medlem hr. Hans Pinstrup har også udtalt sig meget stærkt herimod. Man bliver usikker. Hvad er socialdemokratiets mening med hensyn til dette? Er det kun en begyndelse? Sådan må man vel forstå det. Nu går man så langt ned, at man vil ekspropriere fra almindelige bøndergårde, og når jorden dér så slipper op, vil man så gå længere ned endnu? Det kan